

SZIKSZOFON 3S
type 7030 - 1930

Nosztalgia Rádió Hírújság

ORION 555
1936

2000. április

Rádiógyűjtők Magyarországi Klubja

III. évfolyam 2. szám

Rádió - televízió - telefon - magnetofon - és egyéb elektrotechnikai hobbysták klubja

Szerkeszti: Kóger László és Biliczky István kiadja: Szécsényi Lajos

Meghívó

Sok szeretettel meghívunk minden klubtagunkat és érdeklődőt a 2000. év első félévi taggyűlésünkre és börzénkre.

Helye:	Puskás Tivadar Távközlési Technikum Budapest, Gyáli út 22. (Zombori u. sarok)
Megközelíthető:	M3 metró, Fradi pálya, vagy Népliget megállótól 10 perc. Gépkocsival az Ecseri út felől.
Ideje:	2000. április 30. vasárnap 10 óra.
Program:	már 8.30-tól csere-bere börze, egyesületi ügyek megbeszélése, beszámoló az utóbbi időszakról. Mindenki hozhat bármit cserére, eladásra, és ismét megtekinthetők lesznek az újságunk utóbbi számaiban ismertetett készülékek a valóságban is.

Vezetőség

Klubhírek

Az utolsó talákozónk a Puskás Technikumban igen jól sikerült, ezt tapasztalhatta mindenki aki jelen volt. Ezt főleg azok kedvéért írom le, akik nem voltak ott, aki pedig jelen volt, az biztosan újra ott lesz.

Néhány szó a tagdíj befizetésről: a februári számban közzétett felhívás után a tisztelt tagság 60%-a befizette a tagdíjat. Természetesen akinek gondot okoz a tagdíj összege, az nyugodtan fizessen akkor, amikor neki megfelelő, vagy fizethet két részletben is. Akinek csekkre van szüksége, kérem jelezze. Sokan voltak, akik többet fizettek mint amennyit kellett volna, köszönöm a magam és az egyesület nevében a plusz összeget.

Örömmel írom le, hogy február folyamán felvettük a kapcsolatot a németországi nosztalgia rádió klubbal (GFGF). Így van már lehetőségünk a németországi klubbal is információ cserére, együttműködésre.

Azt is örömmel írom le, hogy a Magyar Rádió vezetősége részéről jelentős támogatást kapunk a közeljövőben. Erről remélem a következő számban már bővebben számolhatok be.

Kóger László

Tartalomból:

Pajtás 2+1
A Philips Csoda 3.
Remix detektoros rádió
Telefontechnika
Nehézegységes vevő
A Barta árjegyzékekről

Előszó a Pajtás 2+1-hez

A Rádió Világ 1947. szeptemberi számában Makai István által közölt rádiót eredeti alkatrészekkel megpróbáltam újra megépíteni.1945 óta rádiózok hobbi szinten, foglalkozásom fémipari műszerész.

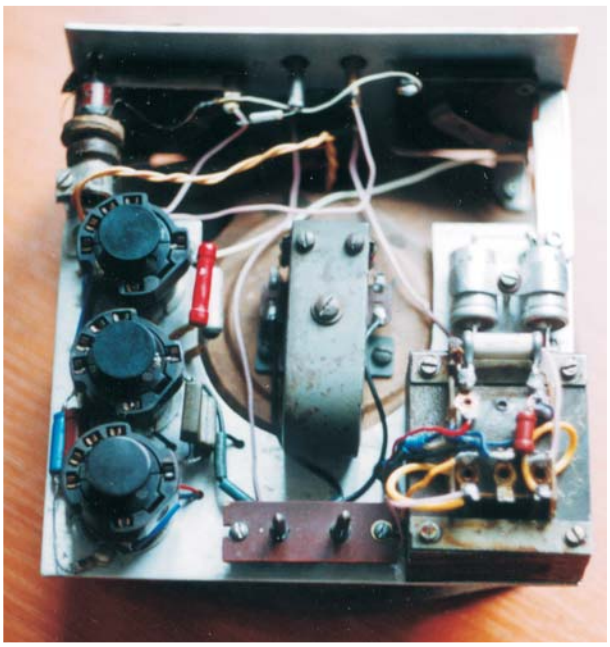
A kezdet az egylámpás rádió volt, amely egy B443-as Philips csővel működött, saját készítésű fűtő- és anódteleppel. Utána került sor a többi 2+1-es rádióra, AR4100, PP415, PV495-ös lámpákkal. Következtek a szovjet csövek, melyek az amerikai acél csövek-lámpák azonos másai: 6A7, 6K7, 6G7, 6V6, 5C4.

Az 1954 -es világbajnokságot saját készítésű rádiómon hallgattam, amelyben 6K7, 6K7, EL12, AZ4 -es csövek működtek kifogástalanul. A készülék ki volt téve az utcára, ahol vagy harmincan hallgatták izgatottan a közvetítést Nagyváradon, de sajnos csak második lett a magyar csapat..

Az évek során vagy ötven különböző rádiót, és mérőműszert építettem. Most következik a közeljövőben egy saját elképzelésű telepes kisrádió, egy 4 lámpás kisszuper, RV Wermacht csövekkel.

Moldován József

„PAJTÁS 2+1"

Kisméretű, könnyű, olcsó készülék „RV" csövekkel. Minimális fogyasztás, kitünő hangerő

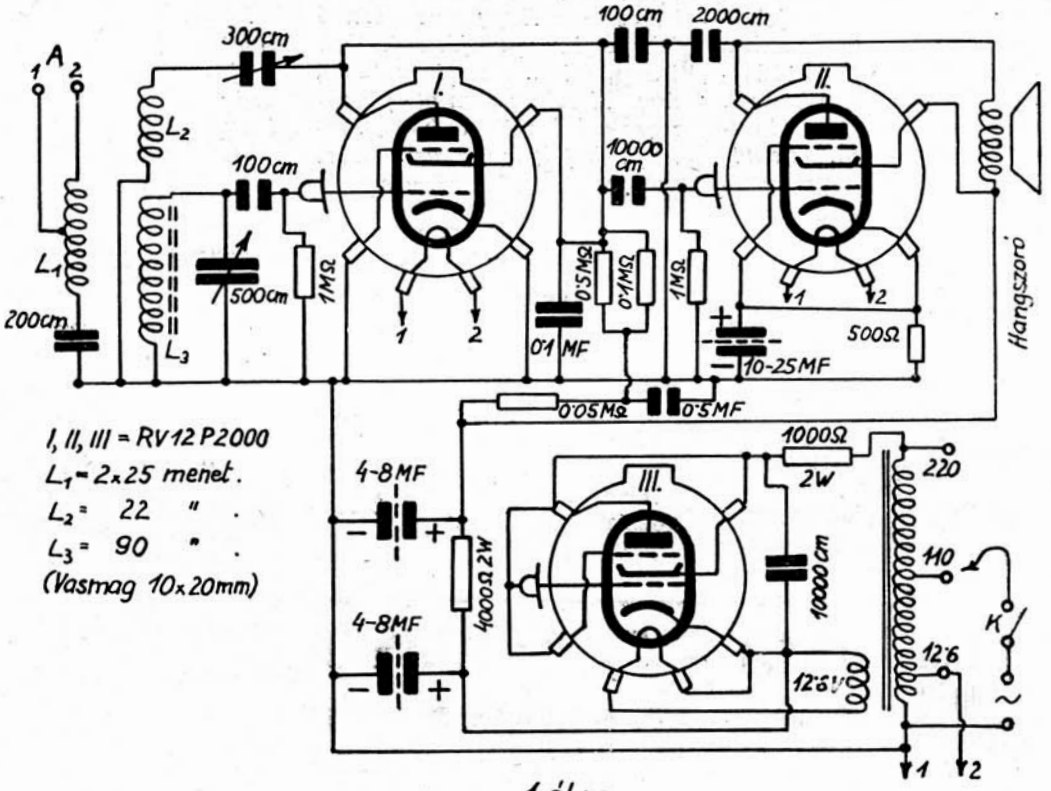
Irta: Makai István

Másfél évvel ezelőtt ismertettük első „RV" csövekkel épült készülékünket. Már akkor sok minden jót mondtunk ezekről a praktikus kis csövekről és így közhely számba menne, ha a fogyasztáshoz mért megfelelő teljesítményt és egyebeket ismételnénk. Azóta még két alkalommal közöltünk különböző kapcsolásokat olvasóink állandó érdeklődése mellett. Úgylátszik ez a téma — legalábbis egyenes kapcsolásban — eléggé ki van aknázva és aligha nyujthat újabbat. Az aktualitást még az a kérdés is csökkenti hogy kaphatók-e még és meddig lesznek kaphatók ezek a csövek.

Mielőtt tervbevett új modelünket elkészítettük volna, természetesen minket is ezek a kérdések foglalkoztattak és jól körülnéztünk a piacon.

Eredmény jelen közleményünk. Cső van (féláron, mint tavaly ilyenkor, 24 Ft), foglalat meg talán több is van, mint cső.

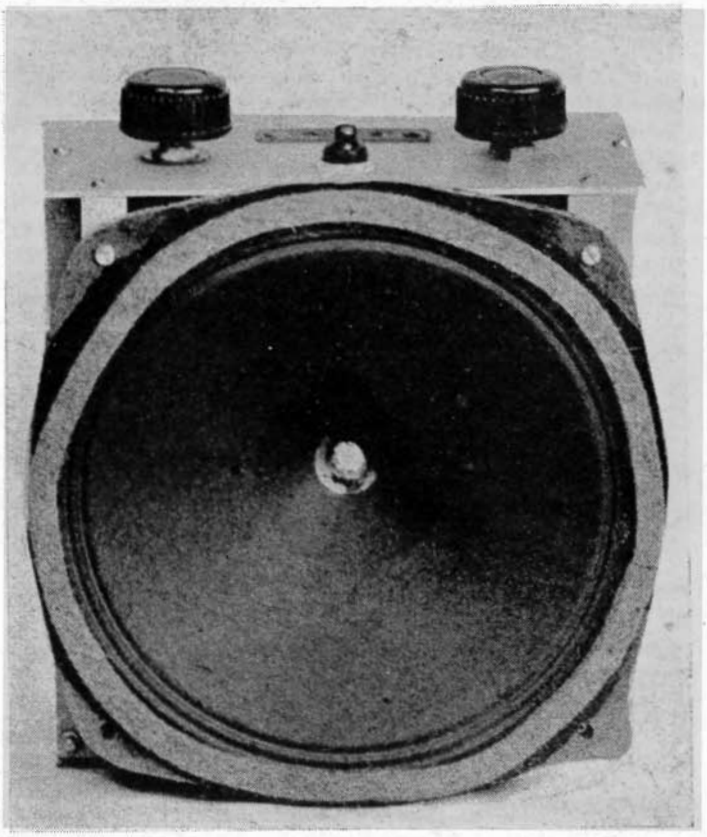
Készülékünk aktualitását ezúttal nem a kapcsolás, hanem az *alak*, *forma* és a *súly adja*, ha nem is említjük azt, hogy ma *ez a legolcsóbban előállítható készülék*. A kis és könnyű készülékeknek minden időben nagy keletje volt. Ez a kereslet megnyilvánult nemcsak azok részéről, akik kifejezetten csak ilyen készülékeket kívántak tartani, hanem sokan azok részéről is, akik már rendelkeznek nagyobb készülékkel. A úgynevezett «törpeszuperek» azért örvendenek nagy népszerűségnek, mert vitelük, szállításuk

1.ábra.

könnyű és kis helyet foglalnak el. Már az is nagy előny, hogy egy másik helyiségbe hurcolhatjuk állandóan a kis rádiót. Egy nagy készülék mellett az árammegtakarítás is jelentős, különösen vidéki viszonylatban, mert a helyiadók vétele legtöbbször kis készülékkel is megfelelő.

hangszóróval igazán ideálisan sikerült megoldani a felépítés problémáját. **Az egész készülék nem nagyobb** (sőt inkább kisebb), **mint a hangszóró által alkotott téglalap nagysága.** Az alkatrészek a hangszóró mágnese körül helyezkednek és még így is marad elegendő hely mindenfelé.

A „hangszóróra szerelt" készülék elölnézetben. Felül a két kezelőgomb, kapcsoló és antennahüvely.

Mikor kis rádiónkat terveztük, az volt a célkitűzés, hogy a rendelkezésünkre álló anyagokból minél kisebb helyre hozzuk össze az alkatrészeket. A tervezésnél természetesen a legnagyobb alkatrész volt az irányadó, melynél kisebb térfogat úgy sem jöhet számításba. Ez az alkatrész a hangszóró volt. Előre kell azonban bocsátani, hogy olyan típust választottunk, ami ma is kapható korlátlan mennyiségben, különben választhattunk volna jóval kisebb permanens hangszórót is, ami mellett a térfoglalás még tovább lett volna csökkenthető.

A rendelkezésünkre álló lengőnyelves

Aki a látszólag zsúfolt építményt nézi, arra is gondolhat, hogy az ilyen készülék kivitele, szerelése nehézkes és nagyobb ügyességet, gyakorlatot kíván. Ez az aggodalom azonban teljesen alaptalan, mert esetünkben nemcsak, hogy nem nehezebb a szerelés, hanem még könnyebb is, mint bármi más „tepsi"alakú alvázban. Ez különben már a fényképek után is megállapítható. Csaknem *mindenütt szabad a hely, ahol csavarozni, forrasztani kell,* felülről, oldalról egyaránt. Minthogy a hangszóró az egész készülékkel egy egységet képez, a szerelési munka is egyszerűbb és gyorsabb.

folytatjuk.

Forrás: Rádió Világ 1947. szeptember

Telefontechnika

Hírújságunkban eddig többnyire rádiózással kapcsolatos publikációk jelentek meg. Éppen ideje rovatot nyitni a telefontechnikának, hiszen klubtársaim közül többen régi telefónia és távíró eszközöket is gyujtenek. Megítélésem szerint a távíró, telefon és a rádió egyébként is elválaszthatatlan "tejtestvérei" egymásnak. Gondoljuk azonban tovább a dolgot! Korszakalkotó találmányával Graham Bell a később született rádió elso, nélkülözhetetlen hangvisszaadó eszközének osét is megalkotta. Azután 1893-ban Puskás Tivadar az általa Budapesten létrehozott Telefonhírmondóval a világ elso /vezetékes/ rádióját teremtette meg. Ám feltalálása után Guglielmo Marconi rádióját is még nagyon sokáig, kizárólag /drót nélküli/ táviratozásra lehetett használni.

A telefon rövid ostörténete

A telefont egy 29 éves, skót származású fiatalember: A. Graham Bell találta fel, és tole származik a TELEFON elnevezés is. Bell 1876. február 14-én adta be szabadalmi kérvényét Washingtonban, /egyes források szerint/ 60 perccel elozve meg legnagyobb vetélytársát Elisha Gray-t. A szabadalomért való versenyfutásba harmadikként - az akkor már híres feltalálónak számító - Edison is "benevezett". Az elsobbség kérdésében azonban nem az idorendiség döntött. A beterjesztett muszaki leírások alapján a Szabadalmi Hivatal 1876. március 3-án a szabadalmi jogot végül Bellnek ítélte, s az errol szóló okiratot március 7-én állították ki. Az elso telefonbeszélgetés 1876. március 10-én történt Bell laboratóriumában, a nyilvánosság elotti bemutatóra pedig 1876. június 25-én, Philadelphiában került sor.

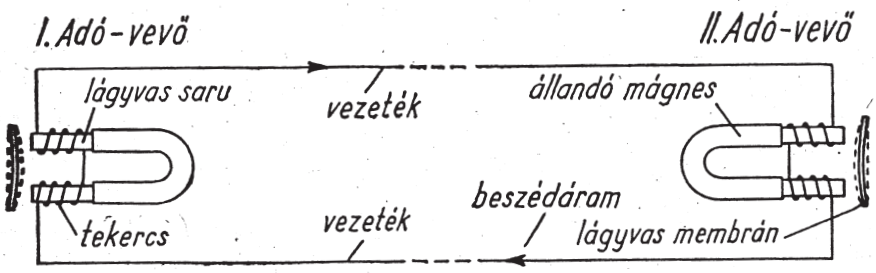
Bell telefonja - induktorral, csengovel és persze a David Hughes professzor alapelmélete szerint kifejlesztett szénpormikrofonnal kiegészülve - 1878-tól kezdve szédületes tempóban hódította. meg az egész világot.

A telefonközpont gondolata Puskás Tivadartól származik. Edison munkatársaként eloször 1879-ben Párizsban, majd 1881-ben Budapesten épít telefonközpontot. 1887-ben a történelmi Magyarországnak már kilenc városában, közöttük Pécsett, Debrecenben és Miskolcon is volt telefonhálózat. Az elso magyarországi telefonkönyv 18 82. február 1-én jelent meg, és egyebek között 23 8 elofizeto adatait tartalmazta.

Bell szinte élete utolsó pillanatáig dolgozott, neve alatt még nagyon sok szabadalmat jegyeztek be. Elég hosszú ideig élt ahhoz, hogy tanúja lehessen egy sor új, technikai csoda megszületésének, így a musorszóró rádiózás megindulásának is. 1922-ben maga is vásárolt egy rádiót, amit élvezettel hallgatott sajnos, már nem sokáig. 1922. augusztus 2-án - alig néhánynapos betegeskedés után - szenvedés nélkül, csendesen halt meg a nagy feltaláló.

A temetési szertartás kezdetén az Egyesült Államokban és Kanadában kikapcsolták a központokat egy percre elnémultak a telefonok. . .

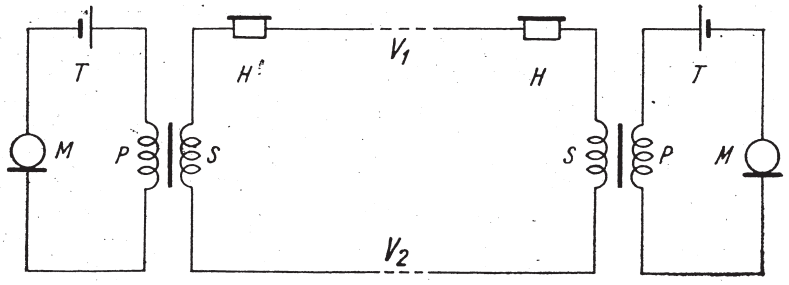
Graham Bell telefonja

Bell telefonja elektromágneses elven muködött, amely a kapcsolási rajz alapján egyértelmu. Adó és vevokészülék gyanánt ugyanazon eszköz szolgált, és a muködéshez külso áramforrás nem kellett. A feltaláló gyakorlatilag a telefonhallgatót alkotta meg, aminek aztán technikailag javított, egységesített, formája 100 év alatt nem sokat változott. Bell távbeszélojét két közönséges hallgató összekapcsolásával nagyon egyszeruen modellezhetjük (Szükség esetén hagyományos telefonunk kézibeszélojének hallgató részébe is beszélhetünk; ha elég hangosak vagyunk, mikrofonként használhatjuk.)

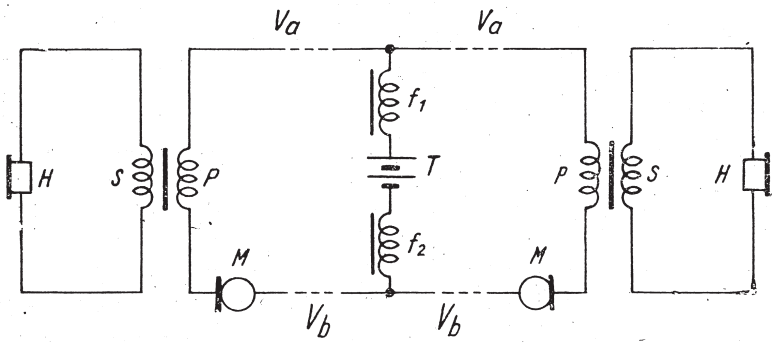
Nincs szándékomban mélyreható elméleti fejtegetésbe kezdeni. Azonban úgy vélem, hogy a régi eszközök gyujtésénél, javításánál feltétlenül szükséges két alapveto muködési elv ismerete. A távbeszélo készülék mikrofonjának árammal való táplálása szerint ugyanis kétféle rendszer alakult ki, és a muzeális dolgokat is eszerint lehet csoportosítani.

1., **Helyi telepes,** vagy röviden **LB-rendszer** (local battery)

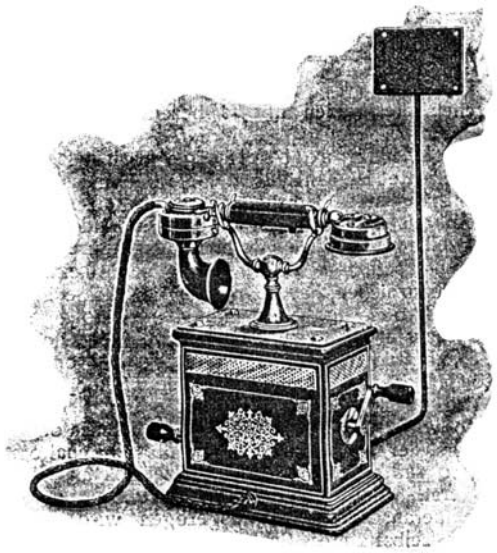
Az LB-rendszernél a mikrofon táplálása minden távbeszélo állomáson külön-külön e célra alkalmazott helyi telepbol történik (primer elemekbol, 2-3 V-os kapocsfeszültség). Az LB-készülékek transzformátorainak optimális áttételi viszonya 1:3,5 és 1:4,5 között változik.

2., **Közös telepes**, vagy röviden **CB-rendszer** (common battery)

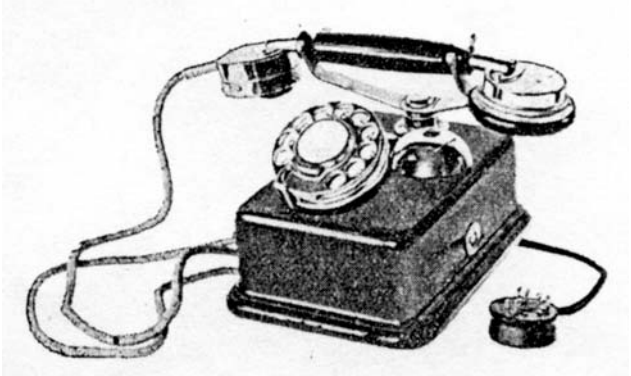

A CB-rendszernél a mikrofonok áramellátását a telefonközpontban lévo, nagyobb kapacitású, közös telep biztosítja (24, 48 vagy 60 V-os telep). A CB-készülékek transzformátorának szokásos áttételi viszonya 1:1 körüli érték.
Mindkét rendszernél teljesülni kell a 300 - 3400 Hz-ig terjedo hangrezgések átvitelének. Ez nemzetközileg elfogadott mérce. A transzformátorok önindukcióját ennek megfeleloen méretezték, ám a hallgatónak és mikrofonnak is meg kell felelnie ezen alapkövetelménynek.
Kedves gyujtotársak! Folytassuk együtt tovább a témát, írjatok !

Csige József
Balmazújváros

LB rendszerű készülék

CB 24-es készülék

Philips Csoda 3

Azt hiszem, hogy a tagság jelentős része ismeri a Philips Csoda 3 és Csoda 4 kapcsolásokat. Már többször felmerült beszélgetés közben, hogy hova is soroljuk e leírások készülékeit, a Philips gyári darabok közé vagy csak amatőr készülékeknek tartsuk őket. Erre könnyen mondhatjuk, hogy természetesen csak amatőr készülékekről lehet szó, mivel a Csoda 3 és a Csoda 4 füzetek az amatőrök, készülék építők részére íródott a 20-as évek végén. Viszont egy igen elterjedt, sok példányszámban terjesztett kapcsolási füzetről van szó. Abban az időben több 10 ezer készülék készült a Philips kapcsolások alapján. (a több 10 ezres adat, korabeli információ)

Ennek eredményeképp egy hozzám került láda készülékről sikerült felismernem, hogy ez nem más, mint a Csoda 3 készülék. Igaz, elég hiányos állapotban jutottam hozzá, melyet aztán restauráltam. Szerencsére egy igényesen felépített példányról van szó, melyet aztán én a Philips készülékeim mellé soroltam be.

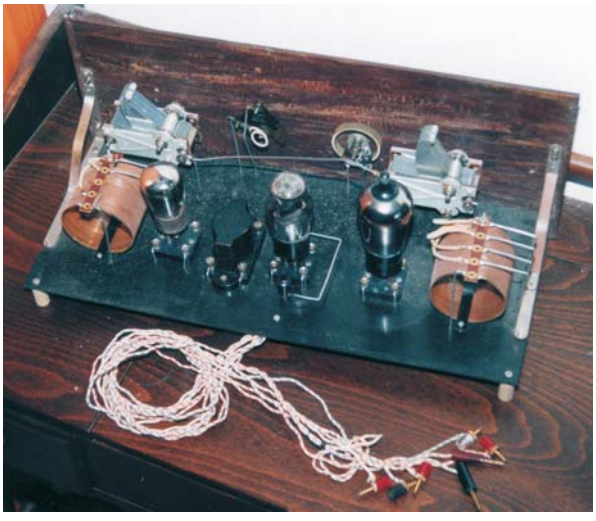
A készülékből hiányoztak a foglalatok, tekercsek, a huzalozás java része. Az előlapon lévő alkatrészek megvoltak a készülékben és az előlap, szerelőlap elrendezése alapján ismertem rá a készülékre. A tekercseket erco tekercsek alapján készítettem el. A telepzsinórt és a dugaszokat is pótolni kellett. Érdekessége a készüléknek a márványmintás előlap.

Az eredeti leírás és az újságban megtalálható szabásminta alapján, ha van hozzá alkatrész, könnyen elkészíthető.

Kóger László

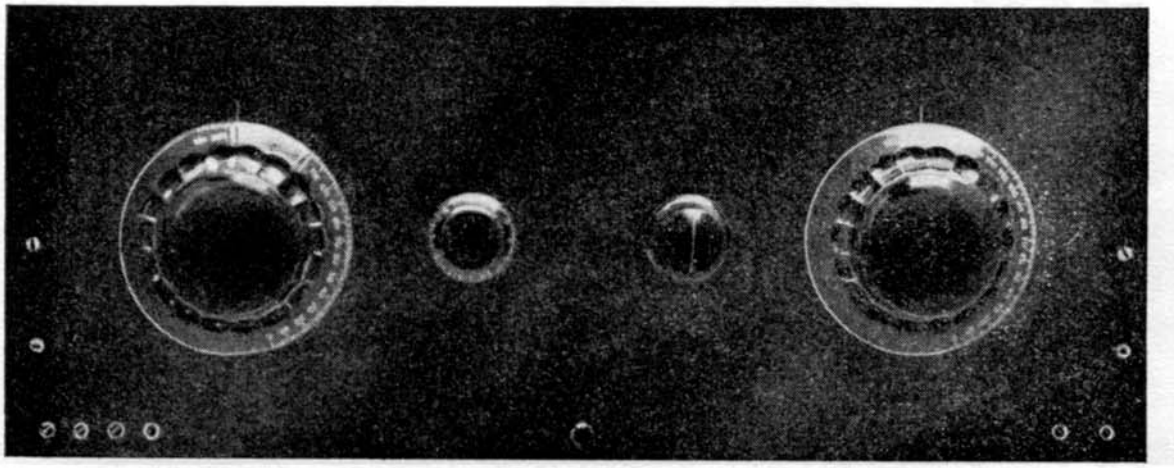

„Csoda 3“

Ez a készülék három modern csövet, az u. n. csodacsöveket tartalmazza. Elkészitése sokkal egyszerübb, mint az eddig majdnem minden rádiószaklapban közölt különböző készülékeké, amelyekben árnyékoltrácsu csöveket használnak. Ezeknél az első, árnyékoltrácsu rádiófrekvenciaerősitő cső rácsköre és anódköre árnyékoló fémdobozokban foglalnak helyet és ilyen dobozok alkalmazásánál a készülék házi elkészitése sokkal nehezebb, mint ha az egyes rezgőköröket egymástól nem árnyékoljuk.

Természetes, hogy ez utóbbi esetben az önkénytelen begerjedés veszedelme sokkal nagyobb és ennek meggátlása cél-

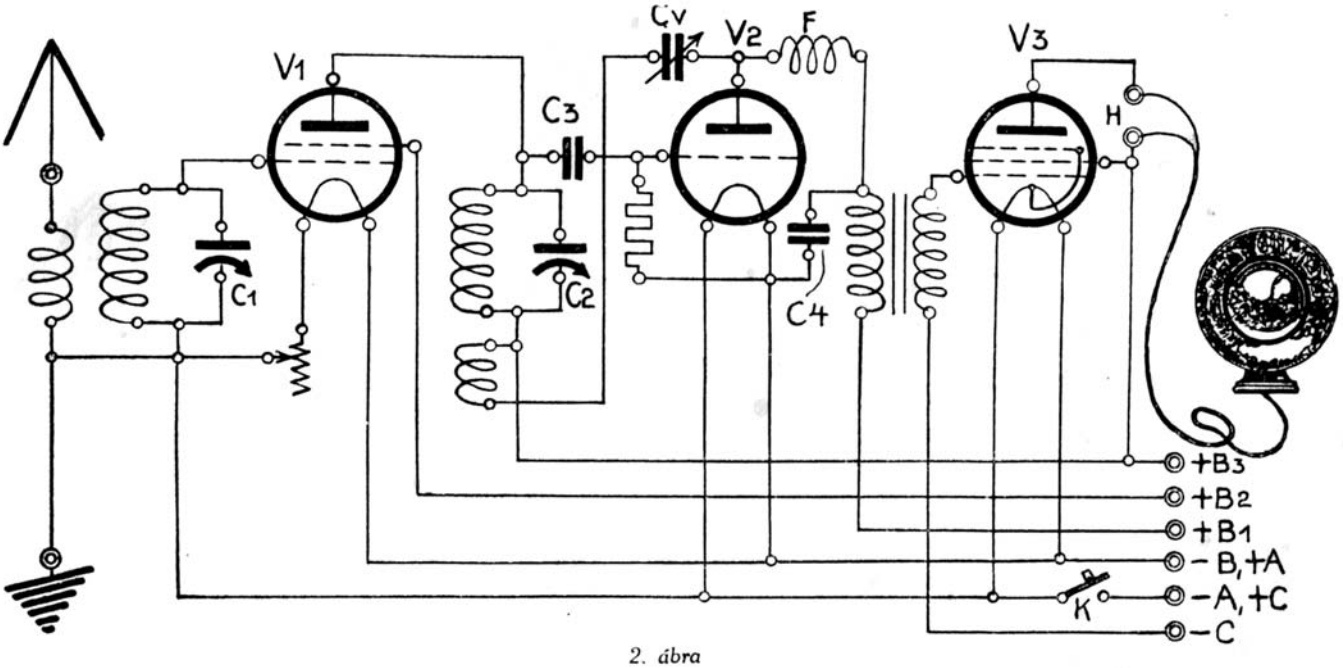

1 ábra

jából különleges óvintézkedésekre van szükség, amelyek a szóbanforgó készüléknél főképpen az alkatrészek elhelyezésében, egymáshoz való viszonylagos helyzetében nyilvánulnak meg.

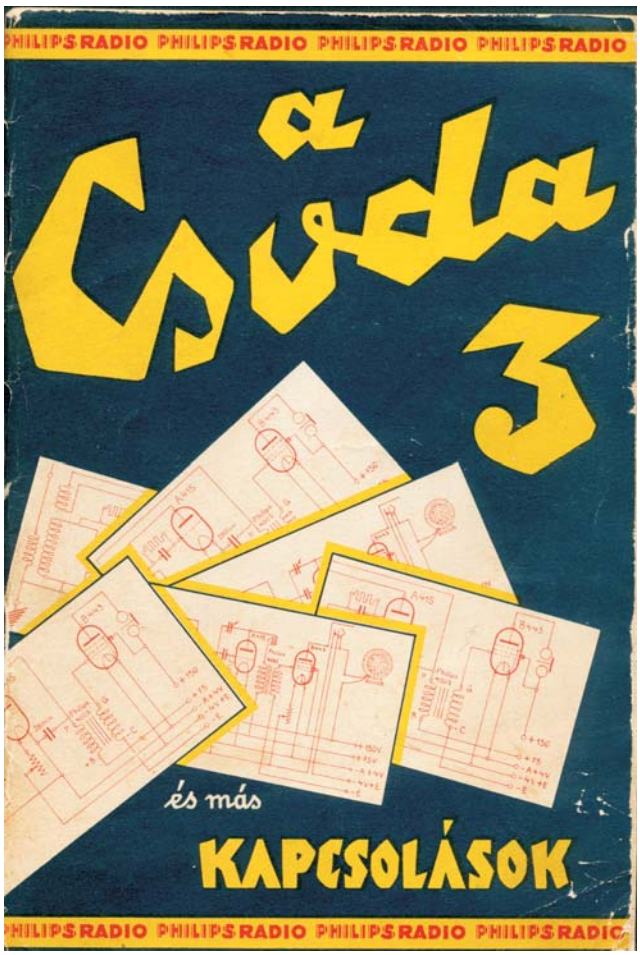
Egyetlen készüléknél sem annyira fontos, hogy az összes méreteket a legszigorubban betartsuk, mint éppen ennél a készüléknél. Egyetlen méret megváltoztatása, pl. valamely alkatrész elmozditása a megadott helyről, elegendő lehet, hogy a készülék menthetetlenül begerjedjen és ennek meggátlására irányuló minden utólagos próbálgatásunk kudarcot valljon. Tehát hangsulyozzuk, hogy a készülék kitünően müködik, ha a leirást pontosan követjük, ettől azonban a legkisebb mértékben sem szabad eltérnünk.

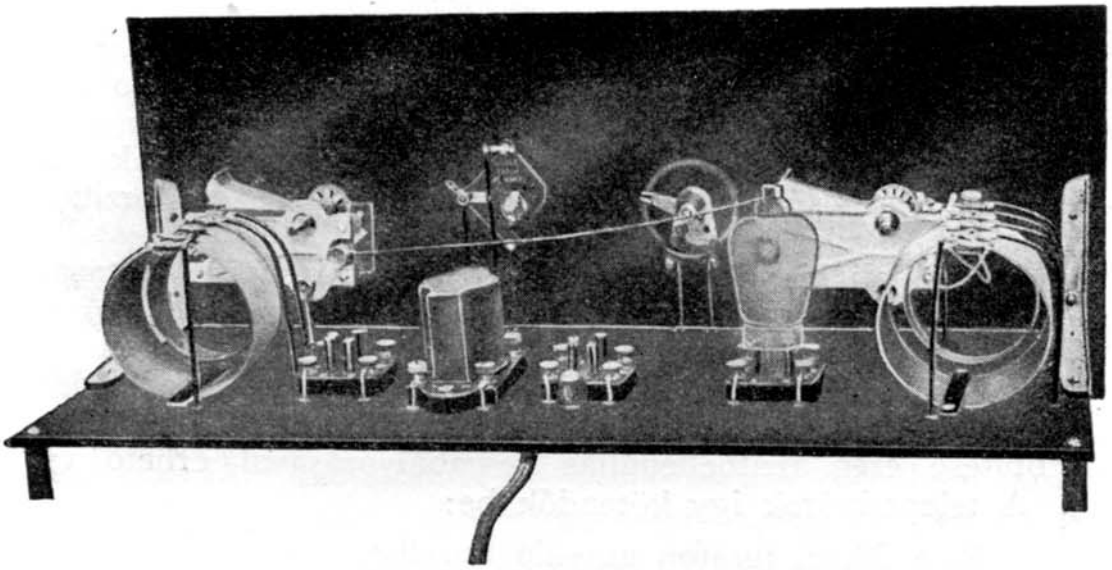
Az első cső, mely a rádiófrekvenciát erősiti, modern, árnyékoltrácsu cső. Ilyen a Philips A 442. sz. cső és ezen a helyen kizárólag ezt kell használni, más tipusu rádiófrekvenciaerősitő cső (pl. A 410, stb.) itten nem megfelelő.

2. ábra

A „Csoda 3" kapcsolási vázlata. — Tekercsméretek: Antennatekercs = 60 m/m átmérő, 3 × 3 = 9 menet. Visszacsatoló tekercs = 60 m/m átmérő, 20 menet. Két rezgőkör tekercse = 70 m/m átmérő, 50 menet, menetközzel tekercselve. Huzal = 0·5 m/m, 2 × selyemmel szigetelve. „K" kikapcsoló a szabásmintán a „—B,+A" vezetékben van, nem pedig a „—A,+C" vezetékben, mint a kapcsolási vázlaton. Mindkét kapcsolás helyes és használható.

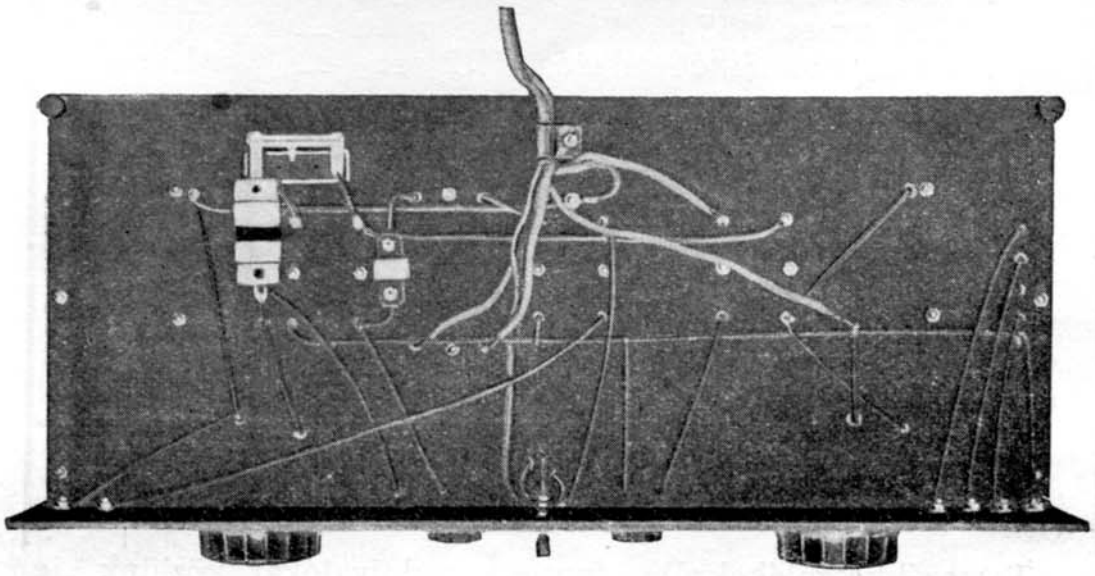

3. ábra

Az árnyékoltrácsu Philips A 442 belső ellenállása szokatlanul nagy, ezért kell itten zárókörös kapcsolást, tehát nagy külső anódellenállást alkalmazni. A cső erősitése ez esetben rendkivül nagy és éppen ez rendkivüli előnye az eddigi, normális csövekkel szemben. Igy lehetséges az, hogy e háromcsöves készülék teljesitménye egyenrangu másfajta, 5—6-csöves készülékével.

Audion gyanánt Philips A 415. sz. csövet használunk itten, amelyhez Philips 4003. sz. transzformátor következik. Végerősitőcső gyanánt ugyancsak modern, árnyékoltrácsu csövet, a Philips B 443-at használunk. Ehelyett nem lehet normális végerősitőcsövet használni, mert különben a készülék teljesitménye sokkal kisebb lesz, mint amennyit tőle joggal elvárhatunk. E készülékbe csakis a Philips-csodacső-szériát lehet használni (A 442, A 415, B 443).

A készülék elkészitése az eddigiekhez hasonló módon végezhető el. A szabásminta segélyével elkészitjük az alaplemez

4. ábra

és az előlap furatait, felszereljük az alkatrészeket és elvégezzük a bekötést.

A készülék kezelése egyszerü. A két nagy tárcsát párhuzamosan elforgatva, keressük az állomásokat. A jobboldali kis tárcsát (visszacsatolás) ilyenkor jobbra forgatjuk, az állomások füttyel jelentkeznek. Ha állomásra bukkantunk, a visszacsatolást csökkentjük, amig a vétel tiszta és torzitatlan lesz.

A baloldali kis tárcsa az első, árnyékoltrácsu cső izzitását és egyuttal automatikusan rácsfeszültségét is szabályozza. Nagyon rövid antennáknál, amikor tehát a rácskörben a szokásosnál lényegesen kisebb a csillapitás, a begerjedés meggátlása, illetve a visszacsatolás beállitásának megkönnyebbitése ezen izzitóellenállás beszabályozásával érhető el.

A telepzsinórok igy kötendők be:

+ B_3 a 20. sz. furaton átnyuló huzalhoz,
+ B_2 a 24. „ „ „ „
+ B_1 a 12. „ „ „ „
− B
+ A a kikapcsoló egyik pólusához,
− A a 7. sz. furaton átnyuló huzalhoz,
− C a 14. „ „ „ „ kötendő.

A készülék elkészitéséhez szükséges alkatrészek a következők:

Alkatrész	Ára P	Ára fillér
2 drb 500 cm-es TRT. Y-forgókondenzátor	17	—
1 „ Erco-„Csoda 3“ tekercskészlet	13	—
1 „ Philips 4003. sz. transzformátor	22	50
3 „ csőfoglalat NSF.	4	20
1 „ 250 cm-es Nóra-forgókond. szilárd ditelektrikummal	2	50
1 „ 250 cm-es NSF blokkondenzátor	—	80
1 „ 1000 cm-es NSF „	1	20
1 „ 12 ohmos izzitóellenállás, TRT	1	70
1 „ kikapcsoló	—	72
1 „ 2 megohmos Loewe-rácsellenállás, foglalattal	1	80
1 „ 7-eres telepzsinór	2	—
7 „ banánhüvely	—	35
1 „ előlap, 50×20 cm	5	40
1 „ alaplemez, 48×20 cm	5	10
Összekötőhuzalok, csavarok stb.	4	50
Csövek: Philips A 442, A 415 és B 443	60	
Összesen	142	77

Tartozékkészülékekről fontos tudnivalókat közlünk e könyvecske 45-ik oldalán.

Kimustrált katonai készülékek:

Nehézegységes vevő

I. rész

A cikk megjelent a Rádióamatőr QTC című újságban

Általános jellemzés: A nehéz egységes vevő 7 csöves transzponáló rendszerű készülék, távbeszélő és táviró üzemű adók vételére 100 Kc-30 Mc-ig frekvencia tartományon belül, e frekvencia tartomány 8 sávra felosztva; hálózati és 12 V-os akkumulátorüzemre, magas,- vagy segédantenna használatra, fejhallgató vételre, vagy 500 ohmos vonalra való csatlakozásra.

A "Nehéz egységes vevő" kezelőlapja:

1. Antenna kivezetés.
2. Föld kivezetés.
3. Frekvencia-skála.
4. Frekvencia-beállitó.
5. Frekvencia-beállitás rögzitő.
6. Frekvencia-körzet kapcsoló.
7. Hangfrekvenciás erősités szabályozó.
8. Rádiófrekvenciás erősités szabályozó, automatikus erősités kapcsoló.
9. Üttető beállitó.
10. Üzemmód kapcsoló.
11. Fejhallgató csatlakozás.
12. Süketitő csatlakozás.
13. Feszültség ellenőrző müszer.
14. Hálózati csatlakozás.
15. Akkumulátor csatlakozás.
16. Tápfeszültség beállitó.
17. Biztositékok.
18. Üzemkapcsoló.
19. Skálavilágitás kapcsoló.

A készülék fokozatai:

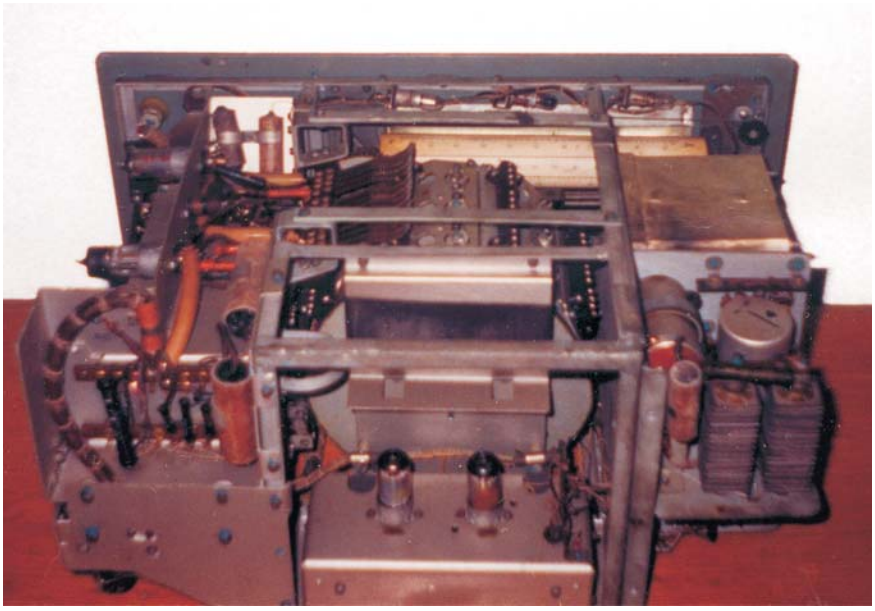
Nagyfrekvenciás előfokozat, modulátor és oszcillátor fokozat; erősitőcső 12BA6, mod. és oszc. cső 6J6.

Első és második középfrekvenciás erősitő fokozat; erősitőcső 12BA6 2 drb.

Demodulátor és segédrezgéskeltő, hangfrekvenciás előerősitő és végerősitő fokozat; demodulátor és rezgéskeltő cső 12AT6, elő- és végerősitő 6BA6 2 db

Táplálórész.

Nagyfrekvenciás fokozat. A nagyfrekvenciás fokozatot az előfokozat, a modulátor és az oszcillátor fokozat együttesen alkotja a 12BA6 és 6J6 csövekkel és a hozzájuk tartozó rezgőköri elemekkel. A nagyfrekvenciás fokozat a 100 Kc--30 Mc-ig terjedő frekvencia tartományt 8 lépésben fogja át a következő felosztásban:

A készülék középfrekvenciái:
- 2 és 3-as körzet: 135 kc
- többi körzet: 473 kc

1. sáv	99,8	Kc—	212	Kc-ig
2. sáv	200	Kc—	427	Kc-ig
3. sáv	409	Kc—	880	Kc-ig
4. sáv	827	Kc—	1.78	Mc-ig
5. sáv	1.68	Mc —	3.64	Mc-ig
6. sáv	3.41	Mc —	7.4	Mc-ig
7. sáv	7.5	Mc —	15.3	Mc-ig
8. sáv	14.38	Mc —	30.75	Mc-ig

Az egyes frekvencia-sávokra való áttérés forgódobos átkapcsolással történik, a sávtartományok számának megfelelően 8 állással. A forgódobnak e szerint 8 szektora van, s minden szektor 3 részre van felosztva az előfokozatnak, a modulátorfokozatnak és az oszcillátorfokozatnak megfelelően. Az egyes szektorok azokat a hangolóelemeket /tekercseket, kondenzátorokat, ellenállásokat/ tartalmazzák, melyek az egyes sávokra való áttéréskor értéküket változtatják. Ezen elemcsoportok a kapcsolási rajzban összetartozandóságuk szerint világosan megkülönböztethetők.

Az antennaenergia a C_1 kondenzátoron keresztül jut az egyes antennatekercsekre s innen induktiv uton az első cső rácskörébe, mely a közös tengelyen futó 3-as forgó egyik szektorával Cf_1 a veendő frekvenciára lehangolható. A ráccselőfeszültséget a rezgőkör aljan tápláljuk be az R_3 ellenálláson keresztül. A Cf_1 forgórész nincs földelve, /szigetelt kalittengelyen fut/ ezért a rácsfeszültségnek a földponthoz való lezáródása meg van akadályozva. A nagyfrekvenciás feszültségek a C_4-en keresztül záródnak a katódhoz. Az első 12BA6 cső által felerősitett nagyfrekvenciás rezgések az anódkörből ugyancsak induktiv uton jutnak a 6J6 cső modulátor részének hangolt rácskörébe. Az előszelekció tehát eszerint két körön át történik, kivételt képez azonban az 1-es sáv modulátorköre, ahol az átmenet a két cső között aperiodikus és RC tagokkal /R_9-C_{77}/ van megoldva. Az R_9 anódköri ellenállással párhuzamosan kötött L_{44}-C_{109} soros tag középfrekvenciaszürő. Ilyen tag alkalmazva van még a 4-es és 5-ös sávon az antennabemeneten /L_9-C_{65}/, a többi sávon a kétszeri szelektiv kör elegendő védelmet nyujt a középfrekvenciás interferenciazavarok ellen. A modulátorcsőre az aut. fading-szabályozó nem dolgozik, előfeszültség adagolása azonban ugy van megoldva, hogy saját adójának billentyüzése alatt a billentyüzés tartamára a csövet "süketiteni" lehessen a billentyüzés okozta kopogások elkerülése végett, melyek a fejhallgatóban kellemetlenül jelentkeznek. Normális vételi üzemben a cső az előirt előfeszültséget kapja a R_6-R_7 ellenálláson keresztül az R_8-R_{11} találkozási pontjáról, ahol az előfeszültségkeltő részből jövő nagy negativ feszültségnek az R_8-R_{11} ellenállások által megosztott tört része van jelen. Ha az R_8-nak a földhöz való csatlakozását megszakitjuk, a teljes negativ feszültség a rácsra jut s a cső a szakitás tartamára teljesen lezáródik. A megszakitást maga az adóbillentyü végzi ugy, hogy lenyomás alatt annak segédpóluspárja nyit, ezáltal az R_8 földzárlatát megszakitja, s a csövet a billentyü lenyomásának időtartamára lezárja. A billentyü segédpólusa egy vezetékpár s egy jack-dugó segitségével iktatható be a süketitő áramkörbe. Az R_{11}, R_7 és C_9 értékei olyan időkonstanst adnak, hogy a billentyü felemelése, tehát a süketités megszünte után a készülék vételkészsége csak szóköznyi idő után áll vissza, betüközökben azonban néma marad /visszaállási idő 1/3 sec/. Az oszcillátor-frekvencia előállitására a 6J6 másik trióda része szolgál. A hangolt körök az anódoldalon vannak, az anódkörből az L_{25} fojtón előálló nagyfrekvenciás feszültség C_7 kondenzátoron és az egyes hangolt körök rezgőköri tekercsein keresztül a többi csövektől eltérően 6 V-al van fütve. A szükséges 6 V-nyi feszültségredukálást a beiktatott R_{14} ellenállás végzi el.

Előszó a Remix detektoroshoz

Az elmúlt 1-2 év folyamán többen is kérdezték tőlem, hogy mi is az a Remix VD felirattal ellátott kondenzátor alakú alkatrész, mire lehet használni, stb. Nos Remix VD tekercs alkalmas egy detektoros vevő építésére, a 30-as évek második felében Budapest I., II. adások vételére lehetett vele detektoros készüléket építeni. Eredeti, korabeli leírást a Rádió Életben találtam hozzá, melyet itt olvashatunk. *Kóger László*

Remix detektoros vevő

A detektoros vevőkészülék még ma is, amikor azt lehet mondani, hogy a csöves vevőkészülékek korszakát éljük, nagyon kedvelt vevőberendezésnek számít. A magyar rádióelőfizetőknek több mint egynegyed része használ detektoros készüléket és ezenkivül is sokan vannak, akiknek csöves készülékük mellett ott van a kis detektoros is. Akkor, amikor valami oknál fogva nem akarunk hangszóróvételt (pl. este, mikor a család egy része már lepihent) nagyon jó szolgálatokat tesz a detektoros.

Annak az oka, hogy ma még nálunk aránylag olyan sok detektoros készülék van üzemben, elsősorban pénzkérdés, vagy talán mondhatjuk úgy, hogy pénz hiány eredménye. *A detektoros vevő olcsó*, már beszerzése sem jelent elviselhetetlen megterhelést. Amellett ezek a vevők olyan egyszerűek is, hogy bárki, aki egy kis kézügyességgel rendelkezik, kicsit gondolkozni tud és néhány szerszáma van, *maga is könnyen elkészítheti*. Sőt annak, aki vevőkészülékek építésével egyáltalában foglalkozni kíván — a feltétlenül szükséges elméleti tudás megszerzésén kivül — nagyon is ajánlatos, hogy munkáját egy detektoros vevő megépítésével kezdje. Igy, ha a legegyszerűbbnél kezdi és onnan halad lépésről lépésre előre, sok bosszúságtól és felesleges költségtől kíméli meg magát.

A detektoros vevőnek másik nagy előnye a csöves vevőkkel szemben az, hogy *üzemköltsége csaknem semmi*. Ha jó foglalatba épitett jó kristályt veszünk, az hosszú évekig eltart, nem kell cserélni. Az egyetlen számbajövő kiadás talán az, hogy a hallgató tönkrement zsinórját kell időnként pótolni. Ha azonban azt kissé gondosan kezeljük és nem cérnával körülfont, hanem a sokkal tartósabb gumiszigetelésű zsinórt vesszük (ez természetesen drágább is), akkor zsinórcserére is csak nagy időközökben lesz szükség.

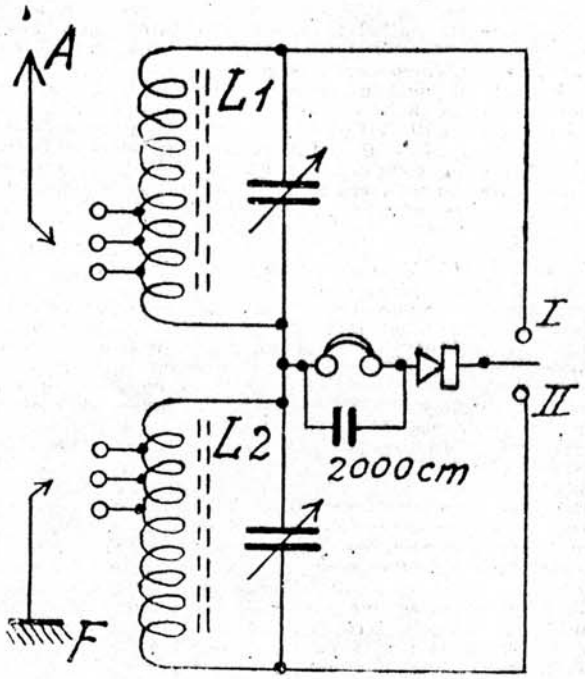
A detektoros nem fogyaszt áramot, telepekre sincs szüksége. Költség tehát ezen a téren nem merül fel. De nemcsak az áramfogyasztás költsége marad el, hanem olyan helyeken, ahol elektromos áram egyáltalában nincs és telepek töltése is nehézségekbe ütközik, a detektoros vevő a legegyszerűbb és legolcsóbb adott megoldás.

Régebben a detektoros készülék használatának a lehetősége egy-egy adó körüli aránylag szűk körzetre volt korlátozva. Ma a helyzet lényegesen előnyösebb. Az adók teljesítményét az utolsó években mindenütt tekintélyesen felemelték és ezzel *a detektoros vevő használhatósága is lényegesen kiterjedt*. Jó vételviszonyokat és a vevő jó elhelyezését feltételezve (sík vidék, magas antenna, kitűnő vevő), nem is egy, hanem rendszerint 4—5 állomást is hallhatunk a készüléken.

Az viszont, hogy e vevővel több állomás is vehető, arra kényszerít, hogy a készülék megtervezésénél és megépítésénél annak szétválasztóképességére, szelektivitására, fokozott gondot fordítsunk. Az egyszerű és régen nagyon divatos »csúszkás« készüléket még Budapesten sem lehet használni akkor, ha mind a két magyar műsort akarjuk felváltva és egymás zavarása nélkül hallgatni. Hát még ha több állomást is kívánunk venni, vagy egy közvetítő rádióállomás is a közelben van.

A készülék szelektivitása és hangereje annak kapcsolási tervén kívül a szakszerű szereléstől és főleg a *felhasznált alkatrészek minőségétől függ*. Ez könnyen érthető is, ha mindig szem előtt tartjuk, hogy a vevő csak azt az elektromos energiát alakítja át hanggá, amit az antennától kap. *Jó antennaépítéssel* tehát elsősorban arról *kell* gondoskodni, hogy maga az antenna lehetőleg sok energiát vegyen fel. A vevő alkatrészeit pedig úgy kell megválasztani és összeépíteni, hogy a készüléknek az energiát károsan csökkentő tulajdonságai, tehát *a veszteségek lehetőleg kicsinyek legyenek*. Minden veszteség a hangerőt csökkenti. *A veszteségek csökkentése a szelektivitás szempontjából is fontos*, mert mint tudjuk, minél nagyobbak a veszteségek, annál laposabb a rezonanciagörbe és igy annál rosszabb a szelektivitás.

A kiváló gyártmányairól rádiós körökben jól ismert *Remix*-gyár egy, detektoros vevő megépítésére nagyon alkalmas, korszerű kivitelű, tehát *vasmagos tekercset* hozott forgalomba. Ennek felhasználásával nagyon egyszerüen építhetünk egy nagyon használható kis detektoros készüléket. A gyár a megépítéshez szükséges kapcsolási rajzokat is hoz forgalomba, amint arról olvasóink hirdetéseinkből is értesültek. A készülék iránt olyan feltünően nagy érdeklődés mutatkozott, hogy úgy véljük, jó szolgálatot teszünk olvasóinknak, ha a készülék megépítéséhez szükséges fontosabb útmutatásokat közöljük.

1. ábra

A készülék kapcsolását az *1. ábra* mutatja. Ha alaposan áttanulmányozzuk, látjuk, hogy *két hangoltkörös vevőről van szó*, aminek a szelektivitás szempontjából nagy jelentősége van. A vevő az I. vagy II. kör felhasználásával veszi a kívánt állomást, aszerint, hogy a detektort az I. vagy II. hüvelybe dugaszoljuk. A másik rezgőkör pedig mindig *mint szűrő* szerepel. Az átkapcsoláshoz használhatunk *jóminőségű* átkapcsolót is, ez azonban természetesen drágább. A rezgőkör tekercsei úgy vannak méretezve, hogy 480 cm légszigetelésű és kis kezdőkapacitású forgókondenzátorral összekapcsolva az *I. rezgőkör 200—580 cm és a II. rezgőkör 280—860 m* hullámhatárok között lévő hullámsávot hidal át.

Olyan helyeken, ahol több állomás vételének a lehetősége fennáll, az alábbi kis táblázat tájékoztat arról, hogy

I. rezgőkör veszi vagy szűri	II. rezgőkör veszi vagy szűri
Budapest I.	*Budapest II.*
Budapest I.	*Besztercebánya*
Magyaróvár	*Wien vagy Pozsony*
Miskolc	*Kassa*
Nyiregyháza	*Kassa*
Pécs	

a leggyakoribb esetekben a venni kívánt állomást melyik rezgőkörrel lehet behangolni és ugyanakkor a behangolt állomást esetleg zavaró adót melyik rezgőkör szüri ki.

Mint már előbb mondtuk, az a rezgőkör veszi az állomást, amelyikhez a dugaszolással kapcsolható detektort és fejhallgatót kötöttük, míg ugyanakkor a másik rezgőkör mint szűrőkör szerepel. Rendszerint elegendő, ha a vehető két állomást a forgókondenzátorokkal egyszer beállítjuk és azután csak a detektor és hallgató átkapcsoló banándugóját dugaszoljuk át az egyik vagy másik rezgőkörre aszerint, hogy az egyik vagy másik állomást kívánjuk hallgatni. Így pl. Budapesten a két legfontosabb, venni kívánt állomás Budapest I. és Budapest II. Valószínűleg más állomást a városban nem is igen hallunk, mert a vételviszonyok a városban általában nem a legkedvezőbbek, sokszor megfelelő antennát sem lehet építeni. Ha most a két rezgőkör közül egyiket Budapest I., a másikat Budapest II-re kapcsoljuk, akkor egyszerű átdugaszolással válogathatunk a két magyar müsor között.

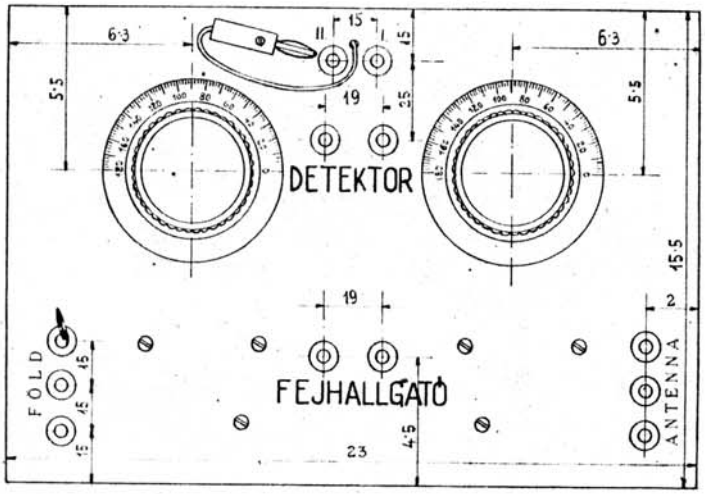
A táblázatban közölt adatok természetesen a helyi viszonyoknak megfelelően változnak. Félreértések elkerülése végett hangsúlyozzuk tehát, hogy a táblázat nem azt jelenti, hogy a vevő az ország egész területén mindenütt veszi az ott feltüntetett összes adóállomást. De nem jelenti azt sem, hogy *más adó ezzel a készülékkel ne volna vehető.*

A készülék összeépítésére a *2. és 3. ábra* adnak útmutatást. Az összes alkatrészeket legegyszerűbben mind egy bakelitlapra szereljük és azután tetszésünk szerint álló vagy fekvő dobozban helyezzük el. A forgó kondenzátorokat vagy központi felerősítő csavarral, vagy pedig ha olyannal nincsenek ellátva, akkor az ábrán látható módon 10×10 mm L-alakú rézlemezhez kell felerősíteni.

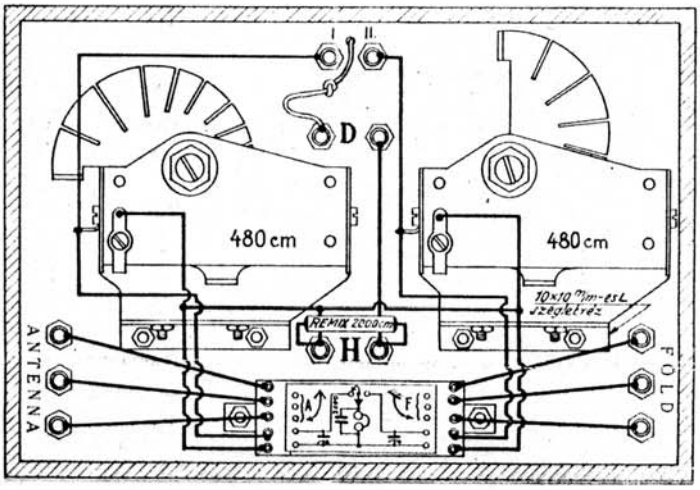
A kondenzátorok *kiváló minőségű légszigetelésű forgók* legyenek. Budapest környékén (kb. 80—100 km körzetben), vagy pedig ha a mellékállomásokat nem kívánjuk venni, a légszigetelésű forgó helyett az olcsóbb trolitul-, esetleg bakelitpapírszigetelésű is használható. Figyelembe kell azonban venni, hogy ezeknek *nagyobb a kezdő kapacitásuk* és ennek következtében az alább megadott vételi hullámsávok *alsó* határa felemelkedik, abból pl. a közvetítő rádióállomások már esetleg teljesen kiesnek. Talán felesleges is újra hangsúlyozni, hogy *az összes többi alkatrészek is a legkiválóbb minőségűek legyenek.* A szerelést tisztán, gondosan és pontosan kell végezni.

A készülékhez legjobban megfelel a *jó magasan* elhelyezett, kb. 25—30 m hosszú L-antenna. Előnyös, ha a vízszintes szára a leghangosabban venni szándékolt állomás felé mutat, ugyan az ekkora hosszú L-antennák irányítottsága még minimális. Ha minél *nagyobb hangerőre* törekszünk, akkor építhetünk *hosszabb antennát* is, ez azonban a készülék szelektívitásának a rovására megy.

Általában az antenna és föld jó és szakszerű megépítésére ugyanolyan gondot kell fordítani, mint a készülék-

2. ábra

3. ábra

nél, mert a vétel jósága szempontjából mindkettő döntő fontosságú.

Nagyon érdekelne, ha olvasóink a készülékkel elért vételeredményekről röviden értesítenének, az észleleteket a lapban is szívesen közöljük.

Végül közöljük a megépítéshez szükséges anyagok jegyzékét:

1 drb Remix VD vasmagos kettőstekercs.
1 « Remix 2000 cm blokkondenzátor, L—⦸
2 « 480 cm légszigetelésű forgó.
1 « kristálydetektor.
1 « fejhallgató.
12 « banánhüvely.
2 « 70 mm ⦸ forgatógomb.
3 « banándugó.
1 « 230×150×4 bakelitlemez.
1 « doboz, kb. 230×155×80 mm.

Szabad-e az egyenáramú hálózati vevőt földelés nélkül használni

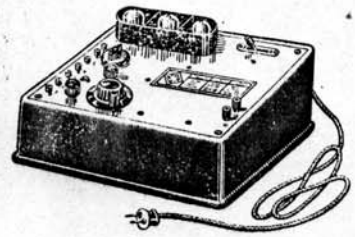
Egyenáramú hálózati vevőknél nem egyszer előfordul, hogy azok a földvezeték bekapcsolása nélkül jobban dolgoznak, mint földeléssel. Ennek az az oka, hogy az ilyen hálózatoknál az egyik vezetéket már magában az áramtermelő központban földelik, így tehát a vevőkészülék külön földelése felesleges lehet. Sőt, egyes ritka esetekben nem is előnyös, mert maga a földelővezeték több zavart hoz be a készülékbe, mint a földelt hálózat.

Rádiókészülékek és alkatrészek

NORA

! ! !

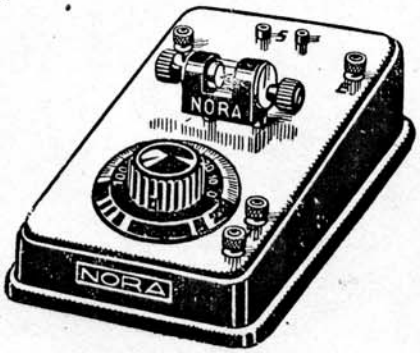

váltóáramu hálózatba kapcsolható vevőkészülék hangszóró és fejhallgató részére,- anód és fütőtelep nélkül használható.

Superphon

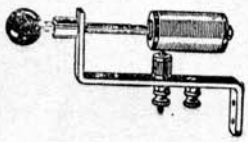
fejhallgató pehelykönnyü kivitelben, tiszta hangerővel. Fekete és barna szinben kapható.

NORA

detektoros készülék a **NORA** detektorral és kristállyal felülmul minden mást, ugy külső kiállitásra, mint hangerőre.

Ferro-Stella

hengeres fütőellenállások központi és alpra szerelhető kivitelben.

Sirene-Super

elektroncsővet a nagy teljesitmény és rendkivül olcsó ár jellemzik.

Kristályok kristálya a

Egész Magyarországon veheti a nagyadót detektoros készülékével, ha **DETEXET** használ.

Ferro-Stella

automatikus villámháritó a posta szabványa szerint. Biztosan véd.

Óriási választék kész detektoros, lámpás készülékekben, anódpótlókban, alkatrészekben, stb.

Uj **25.** számu árjegyzékünket és kapcsolási vázlatokat dijmentesen küldünk.

Fióküzletünk Rákóczi-ut 30

(Nagydiófa-utcai oldalon)

megnyilt

BARTA ÉS TÁRSA

Főüzlet: Budapest VI, Podmaniczky-utca 39 (Csengery-utca sarok)

Fióküzlet: Budapest VII, Rákóczi-ut 30 (Nagydiófa-utcai oldal)

Levélcim: Budapest, postafiók 217. — Sürgönycim: BAPO. — Telefon 149-49.

Forrás: MRU 1928/28

A Barta árjegyzékekről

Mindenki ismeri és keresi, gyűjti a Barta és társa cég által kiadott árjegyzékeket. Ezekből, a legtöbbször rózsaszín fedelű kis katalógusokból sokat tanulhatunk a rádiókészülékekről, alkatrészekről.

Azt mindenki megfigyelhette, hogy a katalógusok sorszámmal és évjárattal vannak megjelölve, ebből világos, hogy ez adott példány milyen időszakra vonatkozik. Legtöbbször a 30-as 40-es évekbeli, későbbi példányok kerülnek elő, valószínű ebben az időben nyomtatták a legnagyobb darabszámot.

Viszont nyilván léteztek első példányok is, melyekről nem tudunk semmit, mert nem maradt belőlük és azok kora a cég múltjával együtt egy kicsit homályba vész.

Szerencsére a cég, a Magyar Rádió Újságban és a Rádióamatőrben megjelent hirdetéseit áttekintve /Más egyéb kiadványokban, vagy esetleg régebbi forrásoknak nem néztem utána/ eléggé pontosan sorba lehet rakni a hiányzó régebbi katalógusok időbeli sorrendjét. Ezt én azért találtam érdekesnek, mert a sorszámok szerinti példányok nem azonos időközönként jelentek meg, illetve hosszabb ideje tartó gyűjtésem alatt sem akadtam a régebbi példányokra.

A lista nem teljes, nyilván nem is lehet elsőre teljes, egyébként is csak a rádiós vagy rádióval is foglalkozó árjegyzékek kerültek a listára. A cég ugyanis adott ki nem csak rádiós, hanem villanyszerelési, világítási, erősáramú árjegyzékeket is, de ezekről itt nem kívánok szólni.

A cég, mint régi, elektromos dolgokkal kereskedő üzlet, már a rádió megindulásától foglalkozott a rádiós cikkek forgalmazásával. Ezt bizonyíthatja ez MRU 1924-es I. évfolyam 3. június 21.-i számában megjelent kis hirdetés.

Ettől kezdve a cég reklámja majd minden MRU számban megtalálható. Azt 1925 évi 23. június 20.-i számban megjelent részletes hirdetés már elárulja a 4. számú árjegyzék idejét.

Innentől kezdve elég jól követhető az egyes árjegyzékek megjelenési ideje kb. 1930-ig. a 36. számtól a konkrét példányok adtak útbaigazítást.

A kérdőjellel ellátott sorszámokról nincs információm, de a lista alapján a megjelenésük ideje elég jól behatárolható.

Kóger László

Forrás: MRU 1924/3

Forrás: RU 1930/11

						Forrás:
1. sz	?		1925	eleje		MRU
2. sz	?		1925	eleje		MRU
3. sz	?		1925	eleje		MRU
4. sz	árjegyzék		1925	június		MRU
5. sz	árjegyzék		1925	július	4.-től	MRU
6. sz	árjegyzék		1925	október	3.-tól	MRU
7. sz	árlap		1925	december	5-től	MRU
8. sz	árlap		1926	január	9.-től	MRU
9. sz	árlap		1926	február	20.-tól	MRU
10. sz	árlap		1926	március	7.-től	MRU
11. sz	árlap		1926	április	3.-tól	MRU
12. sz	?		1926	közepe		MRU
13. sz	?		1926	közepe		MRU
14. sz	árjegyzék	/októberi/	1926	október		MRU
15. sz	árjegyzék	/novemberi/	1926	november	15.után	MRU
16. sz	árjegyzék	/januári/	1927	január	22.-től	MRU
17. sz	árjegyzék	/februári/	1927	február	26.-tól	MRU
18. sz	árjegyzék	/áprilisi/	1927	április	23.-tól	MRU
19. sz	árjegyzék	/májusi/	1927	június	?	MRU
20. sz			1927	november		
21. sz	árjegyzék	/100 oldalas/	1928	január	1.-től	MRU
21/a. sz	árjegyzék	/100 oldalas/	1928	január	29.-től	MRU
22. sz	árjegyzék	/100 oldalas/	1928	március	18.-tól	MRU
23. sz	árjegyzék		1928	április	8.-tól	MRU
24. sz	árjegyzék		1928	április	29.-től	MRU
25. sz	árjegyzék		1928	június	10.-től	MRU
26. sz	árjegyzék		1928	november	4.-től	MRU
26/b. sz	árjegyzék		1928	december	23.-tól	MRU
27. sz	árjegyzék	/februári/	1929	június	?	Rádióamatőr
28. sz	árjegyzék	/májusi/	1929	július	?	Rádióamatőr
28/b sz.			1928	május		
29. sz	?		1929			
29/a. sz	árjegyzék		1929	október		
-	árjegyzék a 30-as évre sorszám nélkül!					Konkrét példány
?	árjegyzék /februári/ 160 oldalas 1930. március					MRU
30. sz	?					
30/b sz.			1929	december		
31. sz	?					
32. sz	?					
33. sz			1930	május		
34. sz	?					
35. sz	?					
36. sz	árjegyzék		1930	december		
37. sz			1931	február		
38. sz	?					
39. sz	?					
40. sz			1931	december		
41. sz			1932	március		
42. sz	árjegyzék		1932	október		
42/1. sz	árjegyzék		1932	november		
43. sz			1933	március		
44. sz			1933	október		
45. sz			1933	december		
46. sz	?					
47. sz	árjegyzék		1935	február		
48. sz	?					
49. sz	?					
49/b sz.			1935	október		
50. sz			1936	március		
50/1. sz	árjegyzék		1936	március		
51. sz	árjegyzék	vékony kiadás	1936	szeptember		
51. sz	árjegyzék	vastag kiadás	1936	november		
52. sz	?					
53. sz	árjegyzék	vékony kiadás	1937	szeptember		
53. sz	árjegyzék	vastag kiadás	1937	október		
53/1. sz	árjegyzék		1938			
54. sz	árjegyzék	vékony kiadás	1938	szeptember		
54/b. sz	árjegyzék	vastag kiadás	1938	december		
55. sz	árjegyzék	vékony kiadás	1939	szeptember		
56. sz	árjegyzék		1940	március		

Forrás: RA QTC 1970/9

Forrás: MRU 1925/23

Témák

Fadobozok felújítása

A gyűjtők egyik nagy gondja, hogy a vásárolt vagy ajándékba kapott vevőkészülékek dobozai meglehetősen romos állapotban vannak. Pedig még az 1936 és 56 között gyártott készülékek dobozainak rendbe hozása is megéri a fáradságot, ha azt szeretnénk, hogy gyűjteményünk rendesen nézzen ki. Azoknak szeretnék néhány ötletet adni, akiknek nincs ebben kellő gyakorlatuk.

A felület felújítását megelőzően kell javítani az enyves kötések szétázásából eredő hibákat. Volt olyan elázott készülékem, amelyet hazavittem, és csak a száradás után, a faanyag zsugorodása után esett szét darabokra. Ha nem hiányoznak részek, az ilyen dobozt is rendbe lehet hozni. Az enyvmaradványokat csiszolóvászonnal távolítsuk el, majd gyorsan kötő, fehér faragasztóval először az egyes fő darabokat (oldal-, fenék-, tetőlemezt) ragasszuk össze. A munkához feltétlen szükséges néhány gyorsszorító, minél több szorítónk van, annál gyorsabban tudunk haladni a munkával. A felületre kinyomódó ragasztót feltétlenül távolítsuk el vizes ruhával. Száradás után ez az anyag színtelen.

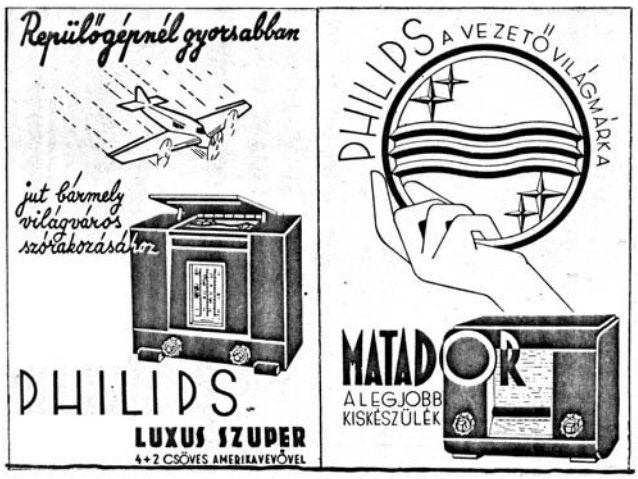
A fődarabokat egymással célszerű egyszerre összeragasztani. Ehhez többnyire nincs megfelelő méretű szerszámunk (egy nagyméretű gyorsszorító 3000 3500 Ft-ba kerül), ezért a sarkokra faléceket helyezve a dobozt körbedrótozzuk, a derékszögeket ellenőrizzük, majd a száradás után a sarokerősítő és egyéb belső léceket beragasztjuk. Bármit ír is a használati utasítás, a száradásra minden fázis után célszerű egy napot hagyni.

Ezután következik a felület kiképzése. Ezeknek a dobozoknak a fényezése korábban politúrozással, később lakkozással történt. A váltás pontos idejét nem lehet megadni, az függött a készülék árától is, az átmeneti időszakban (1948-53) egyedileg kell meghatározni a fényezés módját. Ha lakkozott volt a dobozunk, a lakkmaradványokat a felületről csiszolóvászonnal gondosan távolítsuk el, majd lenolajjal itassuk át. A lenolaj minden faanyagot "megfiatalít", kihozza, felélénkíti az eredeti színezést, ha nem volt eredetileg színezve (pácolva), akkor enyhén sárgás árnyalatot ad. A felesleget, ami kb. 30 perc alatt nem ivódott be, ronggyal el kell távolítani. Lakkozás előtt hagyjuk a dobozt néhány napig száradni, majd először hígabb, másodszor sűrűbb színtelen lakkal kenjük be.

Politúrozott dobozoknál a fő egységek összeragasztása után a sérült vagy levált furnér réteget kell pótolni. Ha szerencsénk van, roncs készülékről tudunk azonos színű anyagot nyerni. Ehhez néhány napig vízben áztatjuk e roncs készülék lapját, majd hőlégfúvóval melegítve a felső furnérréteget óvatosan lefejtjük. A hibás részeket éles késsel egyenes vonal mentén eltávolítjuk, és az előbbi módon nyert anyagból ragasztással pótoljuk. Ha színtelen lemezt használunk, fényezés előtt a teljes készülékről távolítsuk el csiszolóvászonnal a politúrt és pácoljuk újra. Javaslom erre a célra a fenyő (világos barna) vagy dió (sötétbarna) Xiladecor használatát. Egyes készülékeknél a doboz különböző részei eltérő színűre voltak pácolva, ezt vegyük figyelembe a színezés során. Ha nem sérült a furnér, az előbbi műveletekre nincs szükség. Végül a kellően megtisztított felületet denaturált szeszben oldott sellakkal átitatjuk, majd fényesítjük.

Az ilyen lepusztult dobozoknál többnyire a hangszóróselyem is leázott, tönkrement. Ennek pótlása manapság már sajnos csak hasonló színű és mintájú, vékony bútorszövetet lehet beszerezni. A ragasztáshoz használhatunk Palmatex ragasztót, és az anyag ráfektetése előtt várjunk kb. tíz percig, hogy a ragasztó ne üssön át a vékony anyagon. Az ismertetett műveletek nagy türelmet és bizonyos gyakorlatot igényelnek, de az eredmény megéri a fáradságot.

Simoncsics László

Forrás: RÉ 1935/50

CSERE - BERE

ADOK - VESZEK

Hírdetéseket lehet feladni:
Kóger Lászlónál T.: 06-22 381-649, 06-30 9791-456 8000 Székesfehérvár, Sajó u. 9.

Keresek Horthy néprádió dobozt, hátlapot, Standard törpe super dobozt, Tungsram V2018,PP 4018, PP 4118, Philips 36 V skáladobot, gombokat, Standard Darling, Super 36 készüléket. Kínálok cserébe egyéb rádiókat. Koszér Nándor Tel: 1-317-5963.

Terta 528K szekrényes kivitelű szép állapotban eladó. Wendler Zoltán tel.: (06-30) 971-4447

A-117-MO rádió IM-805 K Lp elcserélhető, eladó. Kövecses Imre Tel: 23-359-275

---

35 db régi csöves rádió eladó. Juba Gyula Szigliget, Tel.: 87-461-040

Keresek:- Philips 62 VR-hez skálaüveget, bakelit díszkeretet, hátlapot. - Phil 36 U-hoz belső részt, hátlapot, - Ph. 890 A-14 kapcsolási rajzát, - Ph. Árpád részletes leírását, tekercseit, gonbokat, 1:4 nieder trafót, hálózati trafót, - Telefunken 2T 64 U belső részt, - Tel. 2T546 WK dobozt, - Tel. 439T hátlapot, - Standard Imperátor belső részt, hátlapot, - St. Super 34 dobozt + hátlapot, - St. Super 40 dobozt + hátlapot, - Orion 010 fojtó trafót + hátlapot, - Or. Falurádió (KC1,KC1,KL1 csöves) sasszit + hátlapot, - Or. 7130 dobozt, hátlapot, - Nóra K4W kapcsolási rajzát.
- Ph.Árpád rádiót eredeti állapotban - megtekintésre vagy megvételre. - APOLLÓ /Süss Nándor-féle) rádióhoz alkatrész - kapcsolás.
Cserére felajánlok: - Philips Junior rádiót, - Standard Extra dobozt. - Sie 343 V rádiót. - Orion 044 rádiót (rozsdás sasszi) - Orion 177 dobozt.
Fodor Miklós Tel.: (06-1) 251-1344

Siemens 15 W - még ma is a rádiók királyának tartott készülék gyári állapotban - tartalék vascsövekkel eladó! irányár: 50.000.- Ft. Tel 3-077-259, Sas Károly Budapest, XV. 1154. Damjanich u.86.

Eladó: Philips Jóbarát, Orion 844, 045U, 239A, Pacsirta, Terta 331, Hornyphon, Magyar Posta monográfiája 1939, Távbeszélő készülékek és kézikapcsolású központok rajzgyűjteménye II. 1961.
Telefon: 233-3458 19 óra után

Amint az az általam írt cikkekből is látható, én az elektroncsövekkel foglalkozom. gyűjtöm azokat, de veszek, eladok és cserélek is. ha valamelyik cső nem beszerezhető, úgy lehet, hogy én meg tudom szerezni, bár mindent én sem tudok adni. Nevem és postacímem: Hrabál László, 1389, Budapest 62, Postafiók 117.

Eladó könyvek: Rádió Compass 41-42. évre, Rádió Compass 43 évre. Rádió Tanácsadó (Tungsram) 1944., Rádió évkönyv 1947, 1948, Szervizkapcsolások 1948, Rádió technikusok kézikönyve 1949, Rádió évkönyv 1949, Rádió Tube Vade-Mecum 1946, Silvánia amerikai csőkatalógus (az összes AM csövekel). Szilágyi Zoltán Tel:30-240-7260

II. világháborús német katonai rádiókészülékeket, hiányos, vagy rossz állapotban is, alkatrészeket, kiegészítő berendezéseket keresek vétel vagy csere céljából. dr. Czirják Károly Tel: 96-415-115 vagy 30-9229-545. e-mail: czirják@elender.hu

---

Eladó: 1889-es Kodak No. 2-es fényképezőgép. Keresek Ingelen US 437 W-hez hangszórót, elcserélném az alábbi szakirodalmat: Rádió évkönyv 1947 és 1948, Makai istván: Hangerősítés, hangfelvétel a Rádióvilág alábbi számait: 1946: 8,9,10,12. 1948: 12. Cserébe keresem az alábbiakat: Rádiótechnika: 1939: 2,5,6,7,8,10,11, 1940: 1,3,10. továbbá a Rádió Amatőr 1927, 1928,1929,1931,1932, számait és a Rádió Compass 1938-39,1944 számait. Selyem Tóth Sándor: Tel: 92-502-128, este: 317-249

Eladó, elcserélhető: Standard Elit Super 4233 és Super 40 U rádiók belsőrésze ép skálaüveggel. Schaub-Lorenz Touring T50 táskarádió ép, hiánytalan de javításra szorul. Lechlanshé elemhez üvegedény. Keresek: Standardyne rádióhoz hullámváltót és hozzávaló csöveket. IT-3117 Lowcost Heatkit csővizsgálót, de legalább a kapcsolási rajzát. Standard Extra belsőrészt és Orion 56 dobozt, esetleg elcserélem, eladom az Extra dobozt és az O 56 belsőrészt. Borody Huba Tel: 1-27-427-92.

NOSZTALGIA RÁDIÓ
CD-n színesben!
Ára: 800.- Ft/db. T.: 212-7326,
(06-20) 9428-007 Biliczky István

Keresek régi alkatrészeket 1940. körüli O-V-I-es vevő, és rövidhullám adó építéséhez (Pl: légforgó beállító kondenzátor, kerámia antenna csatlakozó, finombeállító skálával stb.) cserébe vagy megvételre. Csereként tudok adni régi rádiókat Orion 520A, AR 201, Terta 325, 426, 328, 426M, 528MG, VT R545, R 646 N, R 926, R 926A, R946FI, R 999, AER 42l GW, Philips 42V, 57A, Standard Hármasszuper, Kisszuper, Telefunken 440V, 123 WL/4, Turiszt csöves táskarádió Vitéz 100. A fenti készülékeket főleg 1945 előtti Orionra is cserélem, vagy eladom. Cim: Rigó István Tel: 230-22-24 vagy 06-30-900-99-05

Eladó, cserélhető: Orion 344 (1934), Marconi Rg 44, R104, AV750, 760, Standardyn doboz, T 922, AT 403, szakirodalom. Keresek Standard 2AV-t, gumi tányért lemezjátszóra. Perlaki Zoltán Tel: 49-414-163

Keresek Philips 36-37-384, 2o84, 2o94, EKA 443 és Orion (bakelit) 232, 233, 233 v. 333, 343. rádiókat és 1960-ig gyártott, kisebb méretű, külföldi, csöves bakelit asztali készülékeket (Pl: Horniphon, Tesla stb.) Skaliczky Péter, Tel: 30-92-16-895

Standard Automata Super kifogástalan, szép állapotú, elsősorban acélhuzalos magnóra cserélhető. Nagy Vilmos T.: 30-9709-884

Orion 255, Philips 650A, Standard Favorit Super, Extra Super eladók vagy elcserélhetők. Philips Mesterműű 2531 (1930) belsőrész törött dobozban külső hangszóróra vagy gyári detektoros készülékre cserélhető. Kocsis János
T.: 62/ 321-404 este

GU81, GK71, GU32, GU50, GU29, GC33C, OS51, OS16, egyéb orosz csövek, Munkácsy, Budapest, Duna, Kékes tv-k eladók. Dobnik János T.: 53/ 350-948

Keresem az Orion 99G zenegép bal oldali skálaüvegét. Kóger László T.: 22/ 381-649

---

144 MHz-es URH amatőr antenna szinte anyagáron, és fénycsőarmatúrák 1000-3000 Ft közötti áron eladók.
Nagy Attila T.: 226-7384 este

A kiadvány megjelenését támogatta:
PIREMON NYOMDA Debrecen, Tel.: 52-458-900 fax: 52-458-904
GRAPHICOOL STUDIO Budapest, Tel./fax: 212-7326, 06-20-9428-007